

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ερ. Φ.: 16

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

**ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων**
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Γιώργο Μουλκιώτη
2. Βουλευτή κα Νάγια Γρηγοράκου

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 587/1.11.2024 Ερώτηση με θέμα:
«Πρόσβαση στην Ιερά Μονή Οσίου Λουκά, αντιμετώπιση των προβλημάτων από την
πυρκαγιά και μέτρα για την προστασία αυτής και του ευρύτερου περιβάλλοντος χώρου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 587/1.11.2024 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Γιώργου Μουλκιώτη και Νάγιας Γρηγοράκου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η μεσοβυζαντινή Μονή Οσίου Λουκά στο Στείρι της Βοιωτίας είναι κηρυγμένη ως προέχον βυζαντινό μνημείο (Α.Β.Δ 19.04.1921, Α' 68) και το περιβάλλον της είναι χαρακτηρισμένο ως «τοπίο εξαιρετού φυσικού κάλλους και τόπος που χρειάζεται ειδική κρατική προστασία» (ΥΑ. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ26/70047/1903π.ε/9.01.1981, Β' 124). Το 1990 εγγράφηκε ως σειριακή εγγραφή στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, λόγω της αρχιτεκτονικής και του ψηφιακού διακόσμου του καθολικού της. Για την προστασία του μνημείου και του περιβάλλοντός του καθορίστηκαν το 2012 Ζώνες Α' και Β' Προστασίας πέριξ του μνημείου (Υ.Α. ΥΠΑΙΘΠΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΒΜΑ/ΤΑΧΜΑΕ/85715/20176/2942/288/20-08-2012, ΑΑΠ' 287).

Αναφορικά με το οδικό δίκτυο πρόσβασης, επισημαίνεται ότι οι εργασίες οδοποιίας εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Από πλευράς ΥΠΠΟ εγκρίθηκε το 2013, όπως αναφέρουν και οι κ.κ. Βουλευτές στην Ερώτησή τους, η τροποποίηση της οριστικής μελέτης οδοποιίας, αρτηρίας και προσβάσεων της Ε.Ο. Διστόμου – Οσίου Λουκά, κατόπιν γνωμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, δεδομένου ότι το τελευταίο, εγγύτερο προς τη Μονή τμήμα της οδού, εμπίπτει εντός της Ζώνης Α' Προστασίας και της Buffer zone.

Ως προς τα ζητήματα πυρασφάλειας, τα μνημεία της Ιεράς Μονής Οσίου Λουκά διαθέτουν σύστημα πυρασφάλειας, το οποίο σε έκτακτες περιπτώσεις, όπως η υποψία φωτιάς, ενημερώνει άμεσα το Κέντρο Λήψης και Επεξεργασίας Σημάτων Συναγερμού του ΥΠΠΟ.

Παράλληλα, λόγω της εξέχουσας οικουμενικής αξίας της, η Μονή Οσίου Λουκά έχει ενταχθεί στο Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού (ΥΠΠΟ) και του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (ΥΚΚΠΠ), που βρίσκεται σε εξέλιξη από το Δεκέμβριο του 2021. Στόχος του Μνημονίου είναι η θωράκιση αρχαιολογικών χώρων έναντι φυσικών κινδύνων, κυρίως της πυρκαγιάς, αλλά και όσων σχετίζονται με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, καθώς και η αναθεώρηση και ενίσχυση των σχεδίων Πολιτικής Προστασίας. Σε αυτό το πλαίσιο έχουν υλοποιηθεί στη Μονή Οσίου Λουκά δράσεις που σχετίζονται με τη λήψη προσθέτων προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων πυροπροστασίας, τόσο για τον υπαίθριο χώρο όσο και για τις κτηριακές υποδομές του, και συγκεκριμένα:

- Πραγματοποιήθηκε αυτοψία στο χώρο από κοινό κλιμάκιο των δύο Υπουργείων, με τη συμμετοχή των τοπικών αρμόδιων φορέων (ΕΦΑ Βοιωτίας, Δήμος Διστόμου-Αράχωβας-Αντίκυρας, τοπική Πυροσβεστική Υπηρεσία, εκπρόσωποι της Μονής, Δασαρχείο Λιβαδειάς) και δόθηκαν κατευθυντήριες οδηγίες για το σχεδιασμό και την εφαρμογή μέτρων και μέσω

προληπτικής πυροπροστασίας, καθώς και για την τροποποίηση και επικαιροποίησης της μελέτης πυροπροστασίας του χώρου.

- Για την εκπόνηση νέας, επικαιροποιημένης μελέτης πυρόσβεσης-πυρανίχνευσης, υπήρξε στενή συνεργασία σε όλα τα στάδια αυτής με το αρμόδιο τμήμα του Αρχηγείου του Πυροσβεστικού Σώματος. Η μελέτη εγκρίθηκε κατόπιν θετικής γνωμοδότησης του ΚΑΣ, με την Υ.Α. ΥΠΠΟ/296749/05.07.2024 «Έγκριση μελετών πυρασφάλειας Ι.Μ. Οσίου Λουκά, Τ.Κ. Στειρίου, Δήμου Διστόμου-Αράχωβας-Αντίκυρας, Π.Ε. Βοιωτίας» (ΑΔΑ: Ψ01Χ46ΝΚΟΤ-3ΗΠ). Η εν λόγω μελέτη προδιαγράφει ένα ολιστικό σύστημα πυροπροστασίας του χώρου, που περιλαμβάνει και περιμετρικά κανόνια εκτόξευσης νερού, καθώς και πυρανίχνευσης των κτηρίων της μονής, ανάλογα με τη φύση και τη χρήση εκάστου εξ αυτών. Η εγκεκριμένη μελέτη έχει αποσταλεί (30.07.2024) στο Δήμο Διστόμου-Αράχωβας-Αντίκυρας για τις από πλευράς του ενέργειες (εξασφάλιση αυτόματης πλήρωσης της δεξαμενής που προβλέπεται στη μελέτη για το σύστημα πυρόσβεσης).

- Στελέχη της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων συμμετείχαν τον περασμένο Οκτώβριο σε πιστοποιημένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Πυροσβεστικής Ακαδημίας με τίτλο «Εκπαίδευση Ομάδων Πυροπροστασίας».

Περαιτέρω, ως προς την αντιμετώπιση των συνεπειών της πυρκαγιάς, κατά την οποία υπέστη ζημιά το κτήριο του Ιωάσαφ, εγκρίθηκε, κατόπιν γνωμοδότησης του ΚΑΣ, η ανατεθείσα δια της Μητρόπολης Θηβών, Λεβαδείας & Αυλίδος αρχιτεκτονική προμελέτη αποκατάστασης της νοτιοανατολικής πτέρυγας της Μ. Οσίου Λουκά (Υ.Α. 220244/28.05.2024, ΑΔΑ: 92ΞΗ46ΝΚΟΤ-Η5Υ).

Αναφορικά με τον κλιματισμό στους χώρους της Τράπεζας (Αρχαιολογική Συλλογή) και του Βορδωναρείου, η υποβληθείσα δια της ΕΦΑ Βοιωτίας μελέτη εγκρίθηκε το 2020 (Υ.Α. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΤΕ/ΔΑΒΜΜ/ΤΜΒΜΜ/86401/10451/910/167/17.2.2020, ΑΔΑ: ΨΟΝ64653Π4-ΙΟΑ).

Ως προς την αντικεραυνική προστασία του μνημείου, η σχετική προμελέτη, η οποία συντάχθηκε από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Βοιωτίας, εγκρίθηκε τον Οκτώβριο του 2024 (Υ.Α. 481342/10.10.2023, ΑΔΑ: 66Θ046ΝΚΟΤ-Ε5Λ), ενώ έχει υποβληθεί η σχετική μελέτη εφαρμογής στις συναρμόδιες Κεντρικές Διευθύνσεις και βρίσκεται στη διαδικασία έγκρισης και θεώρησης.

Ως προς την δυνατότητα πρόσβασης ατόμων με κινητικά προβλήματα, εγκρίθηκε υπό όρους η προμελέτη προσβασιμότητας ΑμΕΑ στη Ι.Μ. Οσίου Λουκά. Αναφορικά με την ακολούθως εκπονηθείσα μελέτη εφαρμογής οι συναρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟ είναι σε συνεργασία με τους μελετητές για διορθώσεις, σε εφαρμογή και των όρων που τέθηκαν από το ΚΑΣ.

Τέλος, η Πράξη με τίτλο «Αποκατάσταση, προστασία και ανάδειξη Ιεράς Μονής Οσίου Λουκά (Ν.Α. πτέρυγα)», με φορείς υλοποίησης τη Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Βοιωτίας και προϋπολογισμό 2.000.000€, είναι ώριμη προς ένταξη στην αναμενόμενη Πρόσκληση της επικαιροποιημένης Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) του Προγράμματος "Στερεά Ελλάδα 2021-2027", με τίτλο «Πολιτιστική, Περιβαλλοντική, Τουριστική Διαδρομή Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας».

Από τα ανωτέρω γίνεται σαφές ότι το Υπουργείο Πολιτισμού έχει δρομολογήσει, σε αгаστή συνεργασία με την μοναστική κοινότητα της Ι. Μονής Οσίου Λουκά, όλες τις αναγκαίες ενέργειες για την θωράκιση του εξέχουσας οικουμενικής αξίας μνημειακού συγκροτήματος.

Η Υπουργός Πολιτισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΓΔΑΜΤΕ
4. ΔΒΜΑ
5. ΔΑΒΜΜ
6. ΔΜΕΕΜΠΚ
7. ΕΦΑ Βοιωτίας
8. ΕΔΕΠΟΛ